

05.05.2021

SİRKÜLER 2021/36: E-Belge İptal İşlemlerinin 01.05.2021 Tarihinden İtibaren Elektronik Ortamda GİB Bilgi İşlem Sistemine Bildirilmesi Zorunluluğu Hatırlatma

09 Şubat 2021 tarihli Resmi Gazetede yayımlanan Vergi Usul Kanunu Genel Tebliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ (Sıra No: 526) ile 509 sıra No.lu VUK Tebliği kapsamında düzenlenen e-Belgelere ilişkin olarak 6102 sayılı Türk Ticaret Kanununun 18 inci maddesinin üçüncü fıkrası uyarınca;

- Noter aracılığıyla,
- Taahhütlü mektupla,
- Telgrafla
- Veya güvenli elektronik imza kullanılarak kayıtlı elektronik posta sistemi ile yapılan,

İhbar veya ihtarlar ile e-Belge iptal işlemlerinin 1/5/2021 tarihinden itibaren, ebelge.gib.gov.tr adresinde yayımlanacak kılavuzda belirtilen usul, esas ve süreler içinde, elektronik ortamda Gelir İdaresi Başkanlığı bilgi işlem sistemine bildirilmesi zorunlu hale getirilmiştir.

6102 sayılı TTK'nın 18/3 fıkrası aşağıdaki gibidir.

“(3) Tacirler arasında, diğer tarafı temerrüde düşürmeye, sözleşmeyi feshe, sözleşmeden dönmeye ilişkin ihbarlar veya ihtarlar noter aracılığıyla, taahhütlü mektupla, telgrafla veya güvenli elektronik imza kullanılarak kayıtlı elektronik posta sistemi ile yapılır.”

TTK'nın 21 inci maddesinin (2) numaralı maddesinde ise *“Bir fatura alan kişi aldığı tarihten itibaren sekiz gün içinde, faturanın içeriği hakkında bir itirazda bulunmamışsa bu içeriği kabul etmiş sayılır”* hükmü bulunmaktadır.

Gelir İdaresi Başkanlığı tarafından e belge uygulamalarında iptal, itiraz, ihtar konusunda;

- I. **TEMEL SENARYODA DÜZENLENEN E-FATURALARIN İPTALİNE İLİŞKİN “E-FATURA İPTAL PORTALI” KULLANIM KILAVUZU**
- II. **e-ARŞİV UYGULAMALARI (e-Arşiv Fatura, e-SMM) İPTAL, İHTAR/İTİRAZ BİLDİRİM KILAVUZU**

Adlarıyla iki ayrı kılavuz yayınlanmış olup, sirkülerimizde söz konusu kılavuzlarda yapılan düzenlemeler özetlenmiştir.

- I- **TEMEL SENARYODA DÜZENLENEN E-FATURALARIN İPTALİNE İLİŞKİN “E-FATURA İPTAL PORTALI” KULLANIM KILAVUZU**

Kılavuzlardan ilki 15 Şubat 2021 tarihinde yayınlanan **temel senaryoda düzenlenen e-faturaların iptaline** ilişkin **“E-Fatura İptal Portalı”** Kullanım Kılavuzu’dur. Bu kılavuzda **“Temel Fatura”** senaryosunda düzenlenen ancak e-Fatura uygulamasına ilişkin sistem üzerinden kabul veya red yanıtı dönülemeyen e-Faturaların **“e-Fatura İptal Portalı”** üzerinden e-Faturanın düzenleyicisi tarafından elektronik ortamda iptal talebin oluşturulması ve e-faturanın muhatabı alıcıları tarafından iptal taleplerinin elektronik ortamda onaylanmasına ilişkin süreçler açıklanmıştır. Kılavuz

https://ebelge.gib.gov.tr/dosyalar/kilavuzlar/Temel_Fatura_Iptal_Portali_Kullanim_Kilavuzu.pdf adresinden ulaşılabilir.

E-fatura iptal portalı üzerinden sadece temel fatura olarak düzenlenen e-faturaların iptali gerçekleştirilebilecektir. Ticari fatura senaryosunda düzenlenen e-Faturalara e-Fatura uygulaması üzerinden red yanıtı verilebildiğinden bu portal kullanılamayacaktır.

E- fatura iptal portalında sadece temel faturanın **düzenleyicisi iptal talebi oluşturabilecektir**. Faturanın alıcısı iptal talebi oluşturamamaktadır. Temel faturanın alıcısı sadece düzenleyicinin oluşturduğu iptal talebini onaylayabilmektedir.

Fatura alıcısı tarafından **iptaline onay verilen** faturalar Gelir İdaresi Başkanlığı sisteminde iptal durumuna getirilmiş olmaktadır.

Görülebileceği üzere temel fatura senaryosuna göre düzenlenen e-faturalara alıcı e-fatura iptal portalı üzerinden iptal talebinde bulunamadığı gibi itiraz da edememektedir. Dolayısıyla alıcının itiraz veya iptalini istediği faturaların iptalini sağlamak için;

- İptal talebi açması konusunda satıcıyı ikna etmesi veya,
- Harici yollarla (noter aracılığıyla, taahhütlü mektupla, telgrafla veya güvenli elektronik imza kullanılarak kayıtlı elektronik posta sistemi ile) faturaya itiraz etmesi,

Gerekmektedir.

Kılavuzda, mükelleflere, ticari fatura senaryosunda düzenlenen e-Faturalara e-Fatura uygulaması üzerinden, temel fatura senaryosunda düzenlenen e-Faturalara da e-Fatura İptal Portalı üzerinden itiraz/iptal işlemlerini gerçekleştirilmesi özellikle sistem bilgileri ile beyan, bildirim ve formlardaki bilgilerin uyumluluğun sağlanması açısından tavsiye edilmiştir.

II- e-ARŞİV UYGULAMALARI (e-Arşiv Fatura, e-SMM) İPTAL, İHTAR/İTİRAZ BİLDİRİM KILAVUZU

Kılavuzlardan ikincisi 1 Mayıs 2021 tarihinde yayınlanan **E-Arşiv Uygulamaları (E-Arşiv Fatura, E-SMM) İptal, İhtar/İtiraz Bildirim Kılavuzudur**. Bu kılavuzda **sadece e- arşiv uygulamalarında (e-Arşiv Fatura, e-SMM)** düzenlenen belgeler için belgenin düzenleyicisi ve belgenin muhatabı vergi mükellefiyeti bulunan alıcıları (alıcı VKN veya TCKN bilgisinin belge üzerinde yer alması durumunda) tarafından düzenlenmiş belgelerin elektronik ortamda iptal/itiraz taleplerinin oluşturulması ve iptal/itiraz taleplerinin elektronik ortamda onaylanmasına ilişkin süreçler açıklanmıştır. Kılavuz https://ebelge.gib.gov.tr/dosyalar/e-Arsiv_Uygulamalari_Iptal_Ihtar_Itiraz_Bildirim_Kilavuzu_V.1.0.pdf adresinden ulaşılabilir.

Kılavuzda **e-Arşiv Fatura, e-SMM belgelerinin iptal/itiraz süreçleri detaylı olarak açıklanmış olup, iptal/itiraz süreçleri aşağıdaki gibidir:**

1- e-Belge (e-Arşiv Fatura, e-Serbest Meslek Makbuzu) İptal Talebi

e-Arşiv Fatura ve e-SMM belgelerinin iptal işlemlerinde TTK'nın 21. Maddesinde belirtilen sekiz günlük sürenin tespiti e-belgenin alıcıya iletilme tarihinden itibaren başlamaktadır. **İptal işlemi her durumda 8 günlük süre içinde yapılmalıdır.**

e-Belge uygulamalarına taraf olanların birbirlerine düzenlemiş oldukları e-Arşiv Fatura ve e-SMM belgeleri için GİB sistemi üzerinden iptal işlemi gerçekleştirmeleri mümkün bulunduğu gibi, bunun mümkün olması harici itiraz yollarının (noter aracılığıyla, taahhütlü mektupla, telgrafla veya güvenli elektronik imza kullanılarak kayıtlı elektronik posta sistemi ile) kullanılmasına engel teşkil

etmemektedir. Bu durumda harici yollarla yapılan itiraz işlemlerinin sistem üzerinden bildirilerek alıcı/satıcının onayına sunulması gerekmektedir. e-Arşiv Faturalar ve e-SMM belgeleri sistem üzerinden iptal/itiraz işlemlerinin gerçekleştirilmesi özellikle sistem bilgileri ile beyan, bildirim ve formlardaki bilgilerin uyumluluğunun sağlanması açısından gerekli görülmüştür. Ancak, **GİB sistemi üzerinden yapılan iptal talebinin satıcı/alıcı tarafından reddedilmesi mümkün olduğundan, hukuken iptal talep hakkının kaybedilmemesi için sekiz günlük yasal süre içinde harici yollarla iptal yolunun kullanılması önem arz etmektedir.**

1.1- Kendisine Düzenlenen e-Belgeler İçin İptal Talebi Oluşturulması

GİB portal yöntemini kullanan e-Arşiv Fatura ve e-SMM kayıtlı kullanıcısı olan mükellefler mali mühür/elektronik imzaları ile GİB Portal Uygulamasına giriş yaparak kendilerine düzenlenen bu e-Belgeler için "İptal Talebi" oluşturabileceklerdir.

Özel Entegratör ve Entegrasyon Yöntemini kullanan mükellefler ile kayıtlı e-Belge kullanıcısı olmayan (5000/30000 TL üzeri belgeleri GİB portaldan düzenleyen) mükellefler İnteraktif V.D kullanıcı kodu ve şifreleri ile 5.000 TL ve 30.000 TL e-Arşiv Fatura Portalına giriş yaparak kendilerine düzenlenen bu e-Belgeler için "İptal Talebi" oluşturabileceklerdir.

Belgeyi düzenleyen mükellefe iletilen talebin onaylanıp onaylanmama durumu alıcı tarafından sorgulanabilmekte, satıcı tarafından iptal talebi onaylanmışsa ilgili belge hem alıcının sanal BA hem de satıcının sanal BS formunda yer almayacaktır. Sorgulama sonucu iptal talebi satıcı tarafından reddedildiyse ilgili belge hem alıcının sanal BA hem de satıcının sanal BS formunda yer alacaktır. *(Bilindiği üzere Temmuz 2021 döneminden itibaren BA ve BS formlarına e-belgeler dahil edilmeyecektir. Bu kapsamda, düzenlenen, iptal edilen veya itiraz edilen e-belgelerin Gelir İdaresi Başkanlığı sistemleri tarafından takip edilerek sanal olarak oluşturulan Ba/Bs yapısı "sanal Ba/Bs formu" olarak bu kılavuzda ifade edilmiş olup, mükellefler tarafından verilen Ba/Bs formları ile bir ilgisi bulunmamaktadır.)*

1.2- Kendisi Tarafından Düzenlenmiş e-Belgeler İçin Gelen İptal Talebinin Onaylanması / Redi

GİB Portal Yöntemini kullanan e-Arşiv Fatura ve e-SMM kayıtlı kullanıcısı olan mükellefler mali mühür/elektronik imzaları ile GİB Portal Uygulamasına giriş yaparak düzenledikleri e-Belgeler için kendilerine ulaşan iptal taleplerinin "Onaylama/Reddetme" işlemlerini yapabileceklerdir.

Özel Entegratör ve Entegrasyon Yöntemini kullanan mükellefler ile kayıtlı e-Belge kullanıcısı olmayan (5000/30000 TL üzeri belgeleri GİB portaldan düzenleyen) mükellefler ise İnteraktif V.D kullanıcı kodu ve şifreleri ile 5.000 TL ve 30.000 TL e-Arşiv Fatura Portalına giriş yaparak aşağıda düzenledikleri e-Belgeler için kendilerine ulaşan iptal taleplerinin "Onaylama/Reddetme" işlemlerini yapabileceklerdir.

1.3- Düzenleyen Tarafından İptal Talebi Oluşturulması

GİB Portal Yöntemini kullanan e-Arşiv Fatura ve e-SMM kayıtlı kullanıcısı olan mükellefler mali mühür/elektronik imzaları ile GİB Portal Uygulamasına giriş yaparak düzenledikleri e-Belgeleri "İptal Talebinde" bulunabileceklerdir.

kayıtlı e-Belge kullanıcısı olmayan (5000/30000 TL üzeri belgeleri GİB portaldan düzenleyen) mükellefler ise İnteraktif V.D kullanıcı kodu ve şifreleri ile 5.000 TL ve 30.000 TL e-Arşiv Fatura Portalına giriş yaparak düzenledikleri e-Belgeleri "İptal Talebinde" bulunabileceklerdir.

Özel Entegratör ve Entegrasyon Yöntemini kullanan mükellefler ise Gelir İdaresi Başkanlığı'na gönderecekleri "İptal Raporu" ile düzenledikleri e-Belgeler için "İptal Talebinde" bulunabileceklerdir. Bu şekilde iptal talebi iletilen durumlar için satıcı tarafından portal üzerinden yapılacak ayrıca bir işlem

bulunmamaktadır. Alıcıya bu yol ile iletilen iptal talebine yine GİB Portal üzerinden alıcı tarafından iptal talebi kabul ya da reddetme işlemi yapılabilecektir.

Belgenin alıcısına iletilen talebin onaylanıp onaylanmama durumu sorgulama sonucunda takip edilebilecektir. İptal talebi onaylanırsa ilgili belge hem alıcının sanal BA hem de satıcının sanal BS formunda yer almayacaktır. İptal talebi reddedilmişse ilgili belge hem alıcının sanal BA hem de satıcının sanal BS formunda yer alacaktır.

1.4-Adına Düzenlenen e-Belgeler İçin Gelen İptal Talebini Alıcının Onaylaması / Reddi

GİB portal yöntemini kullanan e-Arşiv Fatura ve e-SMM kayıtlı kullanıcısı olan mükellefler mali mühür/elektronik imzaları ile GİB Portal Uygulamasına giriş yaparak adlarına düzenlenen e-Belgelerin kendilerine ulaşan iptal talepleri için "Onaylama/Reddetme" işlemlerini yapabileceklerdir.

Özel Entegratör ve Entegrasyon Yöntemini kullanan mükellefler ile kayıtlı e-Belge kullanıcısı olmayan (5000/30000 TL üzeri belgeleri GİB portaldan düzenleyen) mükellefler ise İnteraktif V.D kullanıcı kodu ve şifreleri ile 5.000 TL ve 30.000 TL e-Arşiv Fatura Portalına giriş yaparak adlarına düzenlenen e-Belgelerin kendilerine ulaşan iptal talepleri için "Onaylama/Reddetme" işlemlerini yapabileceklerdir.

2- E-Belge (e-Arşiv Fatura, e-Serbest Meslek Makbuzu) İtiraz Bildirim Talebi

İtiraz bildirim talebini hem satıcı hem de alıcı başlatabilecektir. Bu talep TTK kapsamında alıcı ya da satıcı tarafından yapılan harici itirazların (noter aracılığıyla, taahhütlü mektupla, telgrafla veya güvenli elektronik imza kullanılarak KEP sistemi ile yapılan ihbar veya ihtarların) Gelir İdaresi Başkanlığı'na bildirimine ilişkin onaylama/reddetme süreçleridir. **Bu bildirim kendisi hukuki bir itiraz işlemi/süreci değildir. Harici itirazın GİB'e bildirimidir.**

2.1- Kendisine Düzenlenen e-Belgeler İçin Alıcı Tarafından İtiraz Talebi Oluşturulması

GİB portal yöntemini kullanan e-Arşiv Fatura veya e-SMM kayıtlı kullanıcısı olan mükellefler mali mühür/elektronik imzaları ile GİB Portal Uygulamasına giriş yaparak kendilerine düzenlenen e-Belgeler için 'İtiraz Talebi' oluşturabileceklerdir.

Özel Entegratör ve Entegrasyon Yöntemini kullanan mükellefler ile kayıtlı e-Belge kullanıcısı olmayan (5000/30000 TL üzeri belgeleri GİB portaldan düzenleyen) mükellefler ise İnteraktif V.D kullanıcı kodu ve şifreleri ile 5.000 TL ve 30.000 TL e-Arşiv Fatura Portalına giriş yaparak kendilerine düzenlenen e-Belgeler için 'İtiraz Talebi' oluşturabileceklerdir.

Sistemde açılan ekrana 6102 sayılı Kanununun 18 inci maddesinin üçüncü fıkrası uyarınca noter aracılığıyla, taahhütlü mektupla, telgrafla veya güvenli elektronik imza kullanılarak KEP sistemi ile yapılan itiraz işlemlerine ilişkin belgenin numarası, tarihi ve itiraz yöntemi girilecektir.

Belgeyi düzenleyen mükellefe iletilen talebin onaylanıp onaylanmama durumu sistem içinde sorgulama yapılarak takip edilebilmektedir.

2.2- Kendisi Tarafından Düzenlenmiş e-Belgeler İçin Gelen İtiraz Talebinin Satıcı Tarafından Onaylanması / Reddi

GİB portal yöntemini kullanan e-Arşiv Fatura veya e-SMM kayıtlı kullanıcısı olan mükellefler mali mühür/elektronik imzaları ile GİB Portal Uygulamasına giriş yaparak düzenledikleri e-Belgeler için kendilerine ulaşan itiraz talepleri için "Onaylama/Reddetme" işlemlerini yapabileceklerdir.

Özel Entegratör ve Entegrasyon Yöntemini kullanan mükellefler ile kayıtlı e-Belge kullanıcısı olmayan (5000/30000 TL üzeri belgeleri GİB portaldan düzenleyen) mükellefler ise İnteraktif V.D kullanıcı kodu

ve şifreleri ile 5.000 TL ve 30.000 TL e-Arşiv Fatura Portalına giriş yaparak düzenledikleri e-Belgeler için kendilerine ulaşan itiraz talepleri için “Onaylama/Reddetme” işlemlerini yapabileceklerdir.

Kullanıcılar kendileri için uygun olan uygulamaya giriş yaptıktan sonra varsa kendilerine gelen itiraz talepleri görüntüleyebileceklerdir

İtiraz işleminin düzenleyicisi tarafından kabul edilmesi ve bu işlemin belgenin ait olduğu ayı izleyen ayın 20 nci günü sonuna kadar yapılması durumunda ilgili belge hem alıcının sanal BA hem de satıcının sanal BS formunda yer almayacaktır.

İtiraz işleminin düzenleyicisi tarafından kabul edilmemesi ya da itiraz işlemine ilişkin kabul işlemlerinin belgenin ait olduğu ayı izleyen ayın 20 nci günü sonuna kadar yapılmaması durumunda belge, alıcısının sanal BA formunda yer almayacak olup, bununla birlikte itiraz talebini süresinde onaylamayan ya da reddeden satıcının sanal BS formunda yer alacaktır.

2.3- e- Belge Düzenleyen Satıcı Tarafından İtiraz Talebi Oluşturulması

GİB Portal Yöntemini kullanan e-Arşiv Fatura ve e-SMM kayıtlı kullanıcısı olan mükellefler mali mühür/elektronik imzaları ile GİB Portal Uygulamasına giriş yaparak düzenledikleri e-Belgeler “İtiraz Talebinde” bulunabileceklerdir.

Kayıtlı e-Belge kullanıcısı olmayan (5000/30000 TL üzeri belgeleri GİB portaldan düzenleyen) mükellefler ise İnteraktif V.D kullanıcı kodu ve şifreleri ile 5.000 TL ve 30.000 TL e-Arşiv Fatura Portalına giriş yaparak düzenledikleri e-Belgelere “İtiraz Talebinde” bulunabileceklerdir.

Özel Entegratör ve Entegrasyon Yöntemini kullanan mükellefler ise Gelir İdaresi Başkanlığı'na gönderecekleri “İtiraz Raporu” ile düzenledikleri e-Belgeler için “İtiraz Talebinde” bulunabileceklerdir.

Belgenin alıcısına iletilen talebin onaylanıp onaylanmama durumu sorgulama yapılarak takip edilebilmektedir

2.4- Adına Düzenlenen e-Belgeler İçin Gelen İtiraz Talebini Alıcının Onaylaması / Reddi

GİB portal yöntemini kullanan e-Arşiv Fatura veya e-SMM kayıtlı kullanıcısı olan mükellefler mali mühür/elektronik imzaları ile GİB Portal Uygulamasına giriş yaparak adlarına düzenlenen e-Belgelerin kendilerine ulaşan itiraz talepleri için “Onaylama/Reddetme” işlemlerini yapabileceklerdir.

Özel Entegratör ve Entegrasyon Yöntemini kullanan mükellefler ile kayıtlı e-Belge kullanıcısı olmayan (5000/30000 TL üzeri belgeleri GİB portaldan düzenleyen) mükellefler ise İnteraktif V.D kullanıcı kodu ve şifreleri ile 5.000 TL ve 30.000 TL e-Arşiv Fatura Portalına giriş yaparak adlarına düzenlenen e-Belgelerin kendilerine ulaşan itiraz talepleri için “Onaylama/Reddetme” işlemlerini yapabileceklerdir.

Kullanıcılar kendileri için uygun olan uygulamaya giriş yaptıktan sonra sorgulama yapmaları halinde varsa kendilerine gelen talepleri görüntüleyebileceklerdir.

İtiraz işleminin alıcısı tarafından kabul edilmesi ve bu işlemin belgenin ait olduğu ayı izleyen ayın 20 nci günü sonuna kadar yapılması durumunda ilgili belge hem alıcının sanal BA hem de satıcının sanal BS formunda yer almayacaktır.

İtiraz işleminin alıcı tarafından kabul edilmemesi ya da itiraz işlemine ilişkin kabul işlemlerinin belgenin ait olduğu ayı izleyen ayın 20 nci günü sonuna kadar yapılmaması durumunda belge satıcının sanal BS formunda yer almayacak olup, bununla birlikte itiraz talebini süresinde onaylamayan ya da reddeden alıcının sanal BA formunda yer alacaktır.